

Rychlik Mikołaj z Krukienic h. Wręby (zm. po r. 1459), dworzanin królewski, podający się za zaginionego króla Władysława Warneńczyka. Pochodził z rodziny ruskiej osiadłej w ziemi przemyskiej, był synem Macieja, dziedzica Krukienic, spokrewnionego z prawosławnym bpem przemyskim Eliaszem. Miał młodszego brata Piotra, studenta Akad. Krak. w r. 1428, w l. 1445—8 plebana w Kulikowie.

Pierwsza znana nam wzmianka o R-u pochodzi z 25 II 1429, w związku z dokonywanymi transakcjami nieruchomościami w Przemysłu, do których R. rościł pretensje. Na dworze Władysława Jagiełły znalazł się przed 27 XI 1431; otrzymał tego dnia nagrodę za swoją służbę w postaci zapisu na dobrach królewskich. Możliwe, iż należy go identyfikować z Mikołajem, dworzaninem królewskim, który 7 V 1427 korzystał z podwód kazimierskich jadąc z listem od króla. Służył na dworze aż do śmierci Władysława Jagiełły w r. 1434, a następnie osiadł na kilka lat w odziedziczonych po ojcu Krukienicach, dla których przed r. 1439 uzyskał prawa miejskie. Dn. 2 II 1439 wspólnie z bratem Piotrem uposażył kościół parafialny w Krukienicach. Wiele czasu zajmowały R-owi teraz liczne procesy sądowe, m. in. z Aleksandrem Rybotyckim, Mikołajem Stadnickim, Fredrą z Pleszowic, z kapitułą przemyską i jej dziekanem Franciszkiem z Orzka. Z Fredrą z Pleszowic procesował się o wsie Byków, Strzeżów, Chraplice, dworzyszczce Wierozęby, dwa domy i dwa ogrody w Przemysłu, zaś z wójtem przemyskim Wańkiem miał sprawę o wieś Balice. Od r. 1431 dzierżył wsie królewskie Mokrotyn i Targowiszczce w ziemi lwowskiej. Miał na nich 5 zapisów na sumę 300 grzywien. Dn. 11 IV 1439 na zjeździe w Mościskach przyłożył swoją pieczęć pod aktem homagialnym szlachty przemyskiej. Na dworze królewskim Władysława III przebywał pod koniec 1439 r.; dn. 11 I 1440 otrzymał w Krakowie jako familiaris królewski kolejny zapis na dzierzonych już królewskich wsiach. Nie towarzyszył królowi w wyjeździe na Węgry, udał się tam dopiero wiosną 1442, po zastawieniu części Krukienic jednemu z sąsiadów. Dn. 28 VII 1442 w Budzie uzyskał od Władysława III dwa zapisy na dzierzonych wsiach, 50 grzywien za zasługi i 100 grzywien jako sumę dłużną mu od sekretarza królewskiego Jana Sprowskiego. W ziemi przemyskiej już się więcej nie pojawił. Towarzyszył królowi we wszystkich kampaniach, aż po bitwę pod Warną.

Przez wiele lat brak było wiadomości o R-u i dopiero w r. 1459 zjawiał się niespodziewanie w Poznaniu podając się za zaginionego króla Władysława III. Został jednak rozpoznany i ujęty przez woj. poznańskiego Łukasza Górkę, który jako były dworzanin królewski znał R-a osobiście. Górkachciał go początkowo stracić,

lecz w wyniku decyzji większości dostojników wielkopolskich rozstrzygnięcie tej sprawy przekazano sejmowi walnemu. Królowa Zofia potwierdziła mistyfikację, sejm nie orzekł jednak kary śmierci. Jak pisze kronikarz Paweł Żydek z Pragi, najpierw musiał R. stać jakiś czas pod pręgierzem w papierowej koronie i dwa razy dziennie smagano go różgami, «a potem chowali go w więzieniu poczcziwie aż do śmierci, aby nikt o nich nie mówił, że króla swego umorzyl».

R. był żonaty (przed r. 1436) z Gertrudą Mzurowską, córką stolnika przemyskiego Jana. Zostawił syna Jana (zm. po r. 1450 bezpotomnie) oraz dwie córki: Fennę, żonę Piotra Chynowskiego, i Jadwigę, żonę Aleksandra Drohojowskiego.

Boniecki, XII 336—7; Jana Zamoyskiego notaty heraldyczno-sfragistyczne, w: Piekosiński F., Studia, rozprawy i materiały, Kr. 1907 VII nr 330; Poczet królów i książąt polskich, W. 1984 s. 293; — Bandtkie J. S., Historia Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kr. 1821 s. 14; Grabski A. F., Polska w opiniach Europy Zachodniej XIV—XV w., W. 1968; Jakubczak S., Mikołaj Rychlik, który się za króla polskiego Władysława III Warneńczyka podawał, „Kwart. Hist.” R. 95: 1988 z. 3 s. 189—205; Lewicki A., Pseudo-Warneńczyk, tamże R. 9: 1895 s. 240; — Akta grodz. i ziem., XII, XIII, XVII; Album stud. Univ. Crac., I 69; Arch. Kom. Hist., XI 433; Korespondence Josefa Dobrovského, Díl II. Vzájemné dopisy Josefa Dobrovského a Jiřího Samuele Bandtkého z lat 1810—1827, Ed. V. A. Francev, Praha 1906 s. 125—6; Pavla Židka, Správná, Ed. V. Tobolka, Praha s. 181; Pomniki dziejowe Przemysła. Księga ławnicza 1402—1445, Wyd. J. Smółka, Z. Tymińska, Przemysł 1936 I nr 2085, 2106; Zbiór dok. mpol., V 1437, VII, 2091, 2139, VIII 2238, 2388, 2389.

Sławomir Jakubczak

Rychling Feliks zob. **Richling** Feliks

Rychling Wincenty zob. **Richling** Wincenty

Rychliński Jerzy Bohdan (1892—1974), młynarz, prawnik, pisarz. Ur. 20 III w Warszawie, był synem lekarza Karola (zob.) i Ireny Jadwigi z Pomianowskich, starszym bratem Stanisława (zob.).

R. brał udział w organizowaniu strajku szkolnego w r. 1905 (w warszawskim IV Gimnazjum). W r. 1910 ukończył — założoną przez Jana Pankiewicza — prywatną polską szkołę realną w Warszawie, a w r. 1912 zdał maturę w rosyjskim gimnazjum filologicznym w Radomiu. W t. r. zapisał się na wydz. prawny uniwersytetu w Moskwie, studia ukończył w r. 1916. Od lutego do czerwca t. r. pracował w ambasadzie USA w Piotrogradzie jako tłumacz przy attaché wojskowym. Zmuszony do służby wojskowej, został 1 XI 1916 przyjęty do Szkoły Chorążych